

pligtig Vare, nemlig Salt. Det, der har foranlediget mig til at fremkomme med dette Forslag, er, at der her i Landet forbruges Salt i betydelig Mængde til Tilvirkning af Soda, en Industri, der netop er begyndt og ikke tidligere har været kjendt heri Landet. Men derved opstaar det mærkværdige Forhold, at Naastoffet i denne Fabrikation, nemlig Kogsalt, er tolbpligtigt, medens den tilvirkede Vare, nemlig Soda, indgaar tolbfri. Her er altsaa et af de Tilfælde, som jeg før nævnte, hvor der er en ligefrem Begunstigelse for den udenlandske Industri lige overfor den indenlandske, og et saadant Forhold tror jeg ikke, man billigvis kan lade bestaa. Det er ikke ubetydelige Interesser, som knyttes til dette Spørgsmaal, idet efter Opgivelse fra vedkommende Fabriker det Kwantum, som forbruges til Sodatilvirkningen, udgjør 6 Mill. Pund, hvoraf altsaa Tolbagisten, beregnet efter Tolbpositionen 205 for urent Kogsalt, jo vil udgjøre et Beløb af 50,000 Kr. aarlig. Forslaget gaar ud paa, at Finantsministeriet bemyndiges til at tilstaa tolbfri Indførsel, under fornøden Kontrol af det Salt, der forbruges til Sodafabrikation. Som ærede Medlemmer bekiendt, indeholder Loven af 4de Juli 1863 § 18 allerede nu en lignende Bemyndigelse for Finantsministeren til at lade Salt indgaar tolbfri, naar det nemlig forbruges til Kvægføder eller iverigt i Landbrugets Tjeneste. Dette Lovforslag er altsaa et Sidestykke til eller rettere en Udvidelse af den Bemyndigelse, som nu findes i Loven af 4de Juli 1873.

Jeg skal dernæst tillade mig at forelægge for det høie Thing, et Forslag til Lov om visse Stempelbegunstigelser for tre Kommuner her i Landet, der agte at optage forholdsvis betydelige Aaen, som skulle anvendes til nyttige kommunale Foretagender. De tre Kommuner ere Kjøbenhavn, Horsens og Næstved. Begunstigelserne ere nøiagtig de samme som de, der tidligere i lignende Tilfælde have været meddelte, og Grundene til at søge Begunstigelserne udvirkede ere ligeledes nøiagtig de samme, som ere Landstinget bekiendte fra tidligere Leiligheder. Jeg skal altsaa med Hensyn til dette Lovforslag blot henvise til de trykte Anmærkninger.

Som bekiendt har Østersøfisteriet i de danske Farvande fra ældgammel Tid været anset for et Regale, men man har savnet almindelige Bestemmelser, sigtende til at virke imod Indgrib i den Ret til Østersøfisteri, som udelukkende tilkommer Staten. Der findes vel adskillige og ved deres Alder ret ærverdige Bestemmelser i saa Henseende, men disse omhandle imidlertid kun enkelte af disse Østersøfisterier, enten de vestflesvigiske eller det paa Fladstrands Banker. Man har ganske vist troet analogisk at kunne give dem Anvendelse paa andre og senere i Brugtagne Østersøfisterier, men Bestemmelserne ere i og for sig ikke udtømmende nok og heller ikke i andre Henseender ganske

svarende til, hvad man kunde ønske. Det Lovforslag, som jeg ønsker at forelægge det høie Landsting, gaar nu ud paa, for det Første at fastsætte bestemte Regler, sigtende til at værne om dette nu ret værdifulde Regale, og for det Andet at fastsætte Regjeringens Bemyndigelse til at give Koncession paa Anlag af nye Østersøfisterier eller, hvad det vel snarere maatte kaldes, Østersøopdrættelser. Jeg maa anbefale dette Lovforslag til det høie Thing, idet jeg tror, at der nu virkelig er Trang til at faae de ældre spredte Bestemmelser afløste ved en samlet Lovbestemmelse angaaende Østersøfisterier.

Formanden: Exemplarer af de saaledes forelagte Lovforslag ville blive omdelte.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Indenrigsministeren forelægger:
 a. „Forslag til Lov angaaende Tilveiebringelsen af Vedtægter for Benyttelsen af Vand fra kommunale Vandværker,
 b. „Forslag til Lov angaaende Forbud mod Indførsel af Kartofler m. B. fra Nordamerika, c. „Forslag til Lov om Bestyrelsen af de danske Statsbaner“, og d. „Forslag til Lov om en Udvidelse af Rentegarantien for den lollandfalske Jernbane.“

Indenrigsministeren (Steel): Det første Lovforslag, som jeg med allerhøieste Samtykke har den Ære at forelægge for Landstinget, angaar Tilveiebringelsen af Vedtægter for Benyttelsen af Vand fra kommunale Vandværker. Sagen er foranlediget ved en Henvendelse fra Byrådet i en Kjøbstad, hvor der er et Vandværk, og hvor man har savnet Bestemmelser i den Henseende, navnlig Bestemmelser for at kunne paatale de Overtrædelser og den Uagtsomhed, der maatte vises med Hensyn til Benyttelsen af Vandet. Et forat det paagældende Byraad, som ved en Udtales fra Justitsministeriet var blevet gjort opmærksomt paa, at der ikke gennem Politivedtægten eller Sundhedsvedtægten kunde staffles Regler tilveie i den Henseende, havde annøbet Indenrigsministeriet om dets Bistand i denne Henseende, har dette Ministerium henvendt sig til de Byer her i Landet, hvor der allerede eksisterede Vandværker, for at høre, om de ønskede en Udvidelse af Loven af 30te November 1857 for Kjøbenhavn til disse Byer, og Svaret var i det Hele taget bekræftende paa en enkelt Undtagelse nær, nemlig fra en By, hvor man allerede gennem Sundhedsvedtægten havde Regler, der gjorde disse overflødige. Man har i Særdeleshed anset det for nyttigt og helbøgt, at man ved saadanne Bestemmelser fattes i Stand til at faae disse Sager afgjorte ved den offentlige Politiret, og Indenrigsministe-